

بسم الله الرحمن الرحيم

اشتراک در اردوی دولت‌های سرزمین‌های اسلامی

(ترجمه)

پرسش

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته!

شیخ بزرگوار! بنده پرسشی دارم مبنی بر این‌که آیا کار کردن و اشتراک در اردو یا لشکر دولتهایی که در حال حاضر در سرزمین‌های اسلامی هستند، جایز است؟ حال آن‌که حدیث رسول الله صلی الله علیه وسلم اشتراک در لشکرهای حکام ظالم را منع نموده است. و دیگر این‌که جنگ کردن همراه حکام ظالم و طلب نصره از ایشان جایز است یا خیر؟

پاسخ

وعلیکم السلام ورحمة الله وبرکاته!

از ابوسعید خدری و ابوهریره رضی الله عنهما روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود:

«لِيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَكُونُ عَلَيْكُمْ أُمَرَاءُ سَفَهَاءُ يُقَدِّمُونَ شِرَارَ النَّاسِ وَيُظْهِرُونَ بِخِيَارِهِمْ وَيُؤَخِّرُونَ الصَّلَاةَ عَنْ مَوَاقِيتِهَا، فَمَنْ أَدْرَكَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَلَا يَكُونَنَّ عَرِيفًا وَلَا شُرْطِيًّا وَلَا جَابِيًّا وَلَا خَازِنًا»

(رواه أبويعلى و رجاله رجال الصحيح خلا عبدالرحمن بن مسعود وهو ثقة)

ترجمه: زمانی بالای مردم خواهد رسید که امیران (حاکمان) شان مردمان بی عقل و پیشوایان و مقتدای شان بدترین مردم می‌باشند و مردم به اختیار آن‌ها اظهار نظر می‌کنند و نماز را از وقتش تأخیر می‌نمایند، پس اگر کسی از شما این زمانه را دریابد، باید وکیل، عسکر یا سرباز، جمع‌کننده مال و نگهبان (معمد) ایشان نباشید.

در روایت دیگر کنزالعمال از ابوهریره رضی الله عنه چنین آمده است:

«...فَمَنْ أَدْرَكَهُمْ فَلَا يَكُونَنَّ لَهُمْ عَرِيفًا وَلَا جَائِبًا وَلَا حَازِنًا وَلَا شُرْطِيًّا»

ترجمه: پس اگر کسی از شما این زمانه را دریابد، قطعاً وکیل، جمع کننده مال، نگاهبان (معتمد) و عسکر یا سرباز ایشان نباشید.

برای شخص تحقیق کننده پیرامون این موضوع مسایل ذیل واضح می گردد:

۱- در حدیث ابو یعلی رسول الله صلی الله علیه وسلم از این چهار امر زیر حُکَم ظالم بی عقل، به صورت مطلق منع نموده است. در روایت کنزالعمال نیز از این چهار چیز به طور خاص منع می فرماید؛ چنانچه در حدیث لفظ (لهم) ذکر گردیده و لام در این جا برای تخصیص است، پس نهی (منع) مرتبط به حراست خاص برای این امراء و جمع و خزانه نمودن مال برای ایشان است.

در این دو حدیث حمل مطلق بالایی کسانی مقید می گردد؛ یعنی نهی به صورت مطلق، از وکیل، جمع کننده مال و نگاهبان (معتمد) در دولت هایی که به اسلام حکم نمی کنند نیست؛ بلکه نهی از این چهار امور برای آن کسانی که همراه این حکام کار می کنند و افراد مخصوص (با دیگردهای) شان می باشند.

۲- کسانی که به حُکَم زمامداران ظالم و بی عقل راضی شوند، گنهکار می شوند، چه این وظیفه در اردو باشد یا در غیر اردو؛ زیرا تلاش نکردن برای تغییر زمامدارانی که نظام اسلام را تطبیق نمی کنند و انکار نکردن از اعمال آنها و راضی بودن از ایشان، همه ای اینها نزد الله سبحانه و تعالی گناه بزرگ است. چنانچه رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید:

«سَتَكُونُ أُمَرَاءُ فَتَعْرِفُونَ وَتُنْكِرُونَ، فَمَنْ كَرِهَ فَقَدْ بَرِي، وَمَنْ أَنْكَرَ فَقَدْ سَلِمَ، وَلَكِنْ مَنْ رَضِيَ وَتَابَعَ.»

(رواه مسلم)

ترجمه: زود است که شما حاکمانی داشته باشید که آنها را می شناسید و ناپسند می دانید، پس کسی که آنها را بد دانست، نجات یافت و کسی که ناراض بود، سالم ماند. بداهه به حال کسی که راضی شد و از وی پیروی نمود.

۳- طلب نصره از کسانی صورت می گیرد که آنها اهل قوت باشند، فرق نمی کند که در نگاهبانی زمامداران ظالم باشند یا نباشند؛ زیرا هدف تغییر همان حاکمان ظالم و بی عقل است که نظام اسلام را تطبیق نمی کنند، و این طلب نصره از ایشان جایز است؛ لیکن بعد از بیان واقعیت نظام فاسدی که در آن کار می کنند؛ چون اصلاً واجب تغییر همان نظام فاسد است، هرگاه قناعت شان حاصل شد و به خاطر الله سبحانه و تعالی و رسولش صلی الله علیه وسلم این امر را اجابت کردند، بدون شک این عمل شان کار بزرگی است، اگر در چنین موقعی که دارند آن را در راه تعجیل به تطبیق نظام اسلام (اقامه دولت خلافت) استعمال نمایند، نزد الله سبحانه و تعالی پاداش بزرگی را به دست آورده اند.

بنابر این که، پیامبر صلی الله علیه وسلم نزد قبایل مختلف کفار می‌رفت و ایشان را به اسلام دعوت می‌کرد تا این که جهت اقامه حکم بمأنزل الله طلب نصرتش را قبول کنند. هم چنین حکم کسانی که در اردوهای ظالمین کار می‌کنند، در صورتی که به حق اجابت نمایند و حکم شرع را در رابطه به انکار از ظالمین و تغییر دادن ایشان فهمیدند و در حال آماده باش قرار گیرند؛ پس در این حالت طلب نصرت از آن‌ها جایز است.

۴- بلی، جنگ در کنار حکام ظالم در صورتی که جنگ با کفار بوده نه همراه مسلمانان، جایز می‌باشد؛ زیرا جهاد در همه حالات تحت حاکمیت حاکم مسلمان بالای مسلمانان فرض می‌باشد، در این صورت فرق نمی‌کند که حاکم مسلمان نیکوکار باشد یا بدکار، این هم زمانی درست است که جنگ علیه کفار باشد؛ زیرا آیات جهاد به طور مطلق آمده است نه مقید. چنانچه الله سبحانه و تعالی فرموده است:

﴿وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾

[نساء: ۷۵]

ترجمه: شما را چه شده است که در راه الله جهاد نمی‌کنید.

﴿الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾

[نساء: ۷۶]

ترجمه: مؤمنانی هستند که در راه الله جهاد می‌کنند.

﴿فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾

[نساء: ۷۴]

ترجمه: باید در راه الله کسانی جنگ کنند که زنده‌گی دنیا را به آخرت می‌فروشند.

آیات بسیاری است که ظالم بودن یا غیر ظالم بودن حاکم را شرط نگردانیده، البته تا وقتی که جهاد برضد کفار بوده باشد. چنانچه از احادیث پیامبر صلی الله علیه وسلم نیز واضح می‌شود که ظالم بودن حاکم، جهاد را همراه وی بر ضد کفار منع نمی‌نماید، یعنی جهاد همراه با حاکم ظالم بر ضد کفار جواز دارد. از انس رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود:

«وَالْجِهَادُ مَاضٍ مُنْذُ أَنْ بَعَثَنِي اللَّهُ إِلَى أَنْ يُقَاتِلَ آخِرُ أُمَّتِي الدَّجَالَ، لَا يُبْطَلُهُ جَوْرُ جَائِرٍ وَلَا عَدْلُ عَادِلٍ»

(سنن الکبری بیهقی ۲۶۳/۹)

ترجمه: جهاد از زمانی که الله مرا مبعوث گردانیده تا وقتی که آخرین امتم، دجال را به قتل می‌رسانند، ادامه دارد. بدانید که هیچ ظلم ظالم و عدل عادل جهاد را باطل کرده نمی‌تواند.

برادر شما عطاء بن خليل ابو رسته

٢٠ جمادى الأولى ١٤٢٤ هـ.ق

٢٠ جولاى ٢٠٠٣ م